

LA MÚSICA AGOSARADA

Fa ja més de vint anys, estàvem asseguts al mig del Carrer Sants, per on passa l'Entrada de Moros i Cristians al meu poble, Muro. Aquell any, en companyia de la meua colla d'amics, teníem dos convidats especials: una parella de músics colombians que vaig conèixer a la meua estada a Viena com a estudiant de direcció. Ella era professora de Musicologia a la Universitat de Viena i ell era company meu a les classes del mestre Österreicher. Els havia parlat dels Moros i Cristians de Muro i aquell any pogueren estar amb nosaltres. L'ambient previ a l'Entrada de qualsevol poble està mullat de retrobaments de gent que sols veus a festes any rere any. El carrer es vist d'un ambient molt particular entre nerviosisme per allò que va a vindre i emoció de tornar-ho a viure. De sobte escoltarem com de lluny ens arribava el so d'una percussió. La meua amiga Luz, càmera en ma, s'avançà carrer amunt per veure si darrere la cantonada veia qui anava a vindre. Després d'una estona tornà on estàvem i em digué: *"No te lo vas a creer. Vienen unos timbales con ruedas...!!!"*. Clar, en aquell moment vaig pensar que potser ella sols havia vist els timbals fixes a una orquestra i que mai es pensava que es treien al carrer. És curiós com la perspectiva dels altres et pot fer reflexionar sobre el que penses que és del tot normal. *"¿Y los violonchelos también salen caminando?"*, em preguntà tot ocasionant una forta riada al grup. Em consta que aquella vesprada roman a la memòria d'aquells músics colombians que s'emocionaren fins i tot per la nit, quan després de tota una desfilada de bandes, esquadres, cavalls, carrosses vegeren entrar la Mare de Déu a l'Església acompanyada per Moros i Cristians mentre la gent entonava el seu Himne. Les llàgrimes d'aquella gent em varen fer pensar tan afortunats com som en tenir les tradicions que hem heretat.

No fa molt de temps, una nit estiuenca vaig convidar un bon amic barceloní, director d'orquestra experimentat, a veure una desfilada de Moros i Cristians. M'havia sentit parlar tant de les Festes que tenia moltes ganes de veure-ho en directe. Tanmateix observar algunes de les seues reaccions em va fer pensar molt sobre aquella situació que per a mi era tan comuna. El primer cap d'esquadra que s'adreça cap a nosaltres espasa en alt tot demanat l'aplaudiment, va ser complagut per mi però el meu amic es quedà observant sense fer cap reacció: *"Es suposa que tinc d'aplaudir?"*, em preguntà. *"I tant!"* li vaig respondre. Això si, en passar la banda que anava darrere l'esquadra em digué: *"I la gent per què no aplaudeix als músics? Home, estan una mica desafinats, però..."*. Guaitava el seu rostre i veia com estava avorrint-se a mesura que passaven les filaes. *"Escolta Jose, aquesta música és molt igual sempre, no hi ha res d'interessant, sembla que tots toquen el mateix..."*, em comentà. Jo li explicava una mica de què es tractava, però realment no hi havia defensa possible: grups irregulars i mal equilibrats, peces poc interessants per a un compositor, massa llocs comuns,... De sobte, s'alçà de la cadira amb el mòbil i començà a gravar. *"Açò sí que és interessant! Com es diu aquesta obra?"*, em preguntà. *"Tarde de Abril, d'Amando Blanquer"*, li vaig respondre. I és clar, el que és evident, és evident per tothom. Aquell músic de gran formació va saber captar la qualitat d'aquella peça tot i estar tocada al carrer per un grup no massa regular, però que deixava palesa la factura artística d'aquells pentagrames.

En gener del 2004 estàvem el mestre Blanquer i jo a Santa Cruz de Tenerife convidats per la Banda Municipal d'aquesta ciutat. Devia dirigir un concert on incloguérem algunes peces del mestre i ell vingué fins l'illa per fer una conferència i assistir-hi al concert. La xerrada de Blanquer va tindre lloc a la seu de la banda al Parque Viera y

Clavijo de la capital tinerfenya. Em demanà que, en lloc de fer una conferència a l'ús, preferia que jo li fera una entrevista i que l'ajudara a treure temes que pogueren ser interessants per un públic format, bàsicament, per músics d'aquelles terres, compositors, directors... Analitzarem la seua trajectòria i la seua experiència vital que sempre resulta tan edificant i enriquidora. Al final de la xerrada li vaig demanar que parlara de la seua música per als Moros i Cristians i que explicara quin era el significat d'aquesta música. El mestre canvià el rostre de sobte i ens contà una història. Ens parlà del seu Alcoi natal i de com vivien allí la Festa. Ens comentà que un capità moro alcoià va desfilar al so de *Tarde de Abril*. En acabar les festes d'aquell any de capitania li detectaren un càncer terminal. A l'hospital, quan era ja conscient de l'irremediable final, li demanà a la família una última voluntat molt especial: quan tot s'acabara, volia que incineraren el seu cos i que escamparen les cendres al paratge de la Font Roja i que per a l'ocasió, llogaren a la Banda Primitiva d'Alcoi per a amenitzar l'acte amb el so de *Tarde de Abril*. "*Esto es la música de Moros y Cristianos. Si no lo han entendido, lamento no poder explicarme mejor*", ens digué emocionat mentre hi havia gent que ens netejàvem alguna llàgrima a la cara.

Moltes són les situacions que la música dels Moros i Cristians m'han fet viure. Algunes, la majoria, plenes d'emoció i de vibrants sensacions; altres han vingut mullades de ràbia davant la ignorància d'aquells que rebutgen allò que no coneixen; algunes m'han fet sentir la impotència de veure com es vulgaritza aquesta música tot perseguint modes passatgeres per aconseguir un èxit social tan fàcil com volàtil. Ser agosarat no és fàcil però és la única forma d'afrontar un treball artístic. Cal respectar tot, cal conèixer tot (quan més, millor), però no hi ha que caure en temptacions d'aplaudiments buits. El compromís de mestres com Blanquer ens poden servir d'exemple de lluita i ens deuen motivar per respectar el treball que fem com una responsabilitat. La influència que la Música de Moros i Cristians pot arribar a tenir en l'ànima de festers i públics amants de la festa, ens ha de fer reflexionar sobre allò que els donem, be com a compositors, o be com a intèrprets. És massa important la feina que fem com per prendre-la com una activitat qualsevol sense cap repercussió. El prestigi de la nostra cultura de la qual en som hereus ens ha de fer plantejar-nos actituds valentes i agosarades. I si ens enganyem, tindrem el coratge suficient per admetre-ho i seguir endavant. La passivitat sols ens conduirà a una banalització rutinària d'una música més que centenària, la Música per a la Festa de Moros i Cristians, de la qual en presumim tots, però de la qual tots en som responsables. Sols així podrem deixar testimoni als nostres hereus i ens sentirem ben feliços d'haver-hi contribuït, si més no, amb un pessic de dignitat.

José R. Pascual-Vilaplana
Barcelona, 3 d'abril de 2014